

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช

" เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ
ชื่นฉ่ำธรรมชาติ แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์
มากวัฒนากลศิลป์ ครบสิ้นแก้ว "

เมืองประวัติศาสตร์

เมืองประวัติศาสตร์ หมายถึง นครศรีธรรมราชเป็นดินแดนที่มีการตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยมาตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์และพัฒนาเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นมาเป็นลำดับ ดังเห็นได้จากการขุดค้น ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีทั้งเครื่องมือหินและกลองมโหระทึก โบราณสถานบ้านโมคลานและเขาคาซึ่งปรากฏร่องรอยอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ พบศิลาจารึกหุบเขาช่องคอยอายุพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ที่มีข้อความบูชาพระศิวะ และจากศิลาจารึกวัดเสมาเมืองพ.ศ.๑๓๑๘แสดงให้เห็นว่านครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัย

ในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ สมัยอาณาจักรตามพรลิงค์ ภายใต้การปกครองของพระเจ้าศรีธรรมไตรราช นครศรีธรรมราชเจริญสูงสุดมีอำนาจปกครองครอบคลุมหัวเมืองรายรอบถึงสิบสองเมืองเรียกว่าเมืองสิบสองนักษัตรนครศรีธรรมราช จึงเป็นรัฐใหญ่ศูนย์กลางการปกครองและศูนย์กลางการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

พระธาตุทองคำ

พระธาตุทองคำ หมายถึง พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย พระบรมธาตุเจดีย์องค์นี้มีขนาดใหญ่ และสูงสง่ายิ่ง ส่วนปลียอดของพระบรมธาตุ มีแผ่นทองคำปิดประดับตกแต่ง มีน้ำหนักถึง ๘๐๐ ชั่ง เย็บร้อยรัดไว้ด้วยเส้นด้ายทองคำประดับอัญมณีมีค่านานาชนิด กลับบัวคว่ำบัวหงายที่รองรับปลียอดทองคำยังหุ้มไว้ด้วยแผ่นทองคำล้ำค่า "ปลียอดทองคำ" ส่วนบนสุดจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์พระบรมธาตุเจดีย์งามสง่ายิ่งขึ้น

ชื่นฉ่ำธรรมชาติ

ชื่นฉ่ำธรรมชาติ หมายถึง นครศรีธรรมราชมีทั้งลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา และชายฝั่งทะเล จึงมีธรรมชาติที่สวยงามให้ชื่นชม ในอุทยานแห่งชาติเขาลง ป่าไม้ยังคงไว้ซึ่งความสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำมีน้ำตกอันงดงาม เช่น น้ำตกกรุงชิง น้ำตกในเขียว น้ำตกสี่ขีด มีถ้ำเขาวังทองที่มีก้อนหินลูกน้อยหน้า ชื่นชมธรรมชาติตลอดแนวชายทะเลมีทั้งหาดทรายขาว ป่าโกงกาง เกาะ อ่าว แหลม และแก่งหิน มีชายหาดที่สวยงาม เช่น หาดหินงาม และหาดในเพลา

แร่ธาตุอุดม

แร่ธาตุอุดม หมายถึง นครศรีธรรมราชอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุชนิดต่าง ๆ มีทั้งยิบซัมซึ่งเป็นแร่ที่มีมูลค่ามากที่สุดในนครศรีธรรมราช พบมากในอำเภอทุ่งใหญ่และฉวาง แหล่งแร่ดีบุกพบในหลายอำเภอใช้ประโยชน์ในการทำภาชนะบรรจุอาหาร สีทาบ้าน ทำแก้วเนื้อทึบ แร่พลูมพบบริเวณเดียวกับแร่ดีบุก ใช้ทำไส้หลอดไฟฟ้า นอกจากนี้ยังมีแร่อื่น ๆ อีก เช่นพลวงแบไรต์ดินขาวเหล็ก บอลเคลย์

เครื่องถมสามกษัตริย์

เครื่องถม หมายถึง เครื่องถมของนครศรีธรรมราชมีชื่อเสียงมาตั้งแต่สมัยอยุธยาเครื่องราชูปโภคทั้งหลายล้วนแต่เป็นเครื่องถมจากนครศรีธรรมราช ถมนครมีทั้งถมเงินและถมทองประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทขันน้ำพานรอง กรอบรูป ถาด ตลับแป้ง ตลับบุหรี กระเป่าถือสตรี เข็มกลัดกำไล และอื่น ๆ

สามกษัตริย์ หมายถึง สายสร้อยสามกษัตริย์ ประกอบด้วยทอง นาค และเงิน จัดเป็นเครื่องประดับที่เป็นเอกลักษณ์ของนครศรีธรรมราช

มากวัดมากศิลป์

มากวัด หมายถึง นครศรีธรรมราชมีวัดมากกว่า ๖๐๐ วัด

มากศิลป์ หมายถึง ศิลปหัตถกรรมของนครศรีธรรมราชมีมากกว่าจังหวัดอื่นในภาคใต้ มีทั้งแกะสลักไม้ แกะหนัง จักสานย่านลิเภา สานพัดใบพ้อ สานเสื่อกระจูด ทำเครื่องปั้นดินเผา เครื่องถมเงินและถมทองและเครื่องประดับเงิน

ครบสิ้นกุ่มปู

ครบสิ้นกุ่มปู หมายถึง นครศรีธรรมราชอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำ อาหารการกินของนครศรีธรรมราชจึงมีทุกฤดูกาล มีทั้งทำนาข้าว สวนผลไม้ อาหารทะเลสดทุกชนิด

ประวัติความเป็นมา “จังหวัดนครศรีธรรมราช”

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และศาสนามากที่สุดเมืองหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นครศรีธรรมราชมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางมาไม่น้อยกว่า ๑๘๐๐ ปีมาแล้ว หลักฐานทางโบราณคดี และหลักฐานทางเอกสารที่ปรากฏในขณะนี้ ยืนยันได้ว่านครศรีธรรมราช มีกำเนิดมาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๗ เป็นอย่างน้อย

จาก ประวัติศาสตร์อันยาวนานแห่งนครศรีธรรมราช สามารถประมวลได้ว่า "นครศรีธรรมราช" ได้ปรากฏชื่อในที่ต่างๆ หลายชื่อตามความรู้ความเข้าใจที่สืบทอด กันมา และสำเนียงภาษาของชนชาติต่าง ๆ ที่เคยเดินทางผ่านในระยะเวลาที่ต่างกัน เช่น ตามพหิงคม ตามพรลิงค์ มัถาลิงคม ตามพหิงเกศวร โยสิง โพลิง เขียะโท้ว โลแค็ก (Locae) สิริธรรมนคร ศรีธรรมราช ลิกอร์ (Ligor) ละคอน คิวตุดอน สุวรรณปุระ ปาฏลีบุตร (Pataliputra) และเมืองนคร เป็นต้น

คำว่า "นครศรีธรรมราช" น่าจะมาจากสร้อยพระนามของปฐมกษัตริย์ผู้ครองนครศรีธรรมราช คือ พระเจ้าศรีธรรมโศกราช คำนี้แปลความได้ว่า "นครอันงานสง่าแห่ง พระราชาผู้ทรงธรรม" และธรรมของ ราชานี้ก็คือ ธรรมแห่งพระพุทธศาสนา

ถ้าจะลำดับความเป็นมาของนครศรีธรรมราช จากหลักฐานโบราณคดี และประวัติศาสตร์ที่สืบค้นได้ ในขณะนี้ พบว่ามีภูมิหลังอันยาวนานนับตั้งแต่ยุคหินกลางในราว ๘,๓๕๐-๑๑,๐๐๐ ปีที่แล้วมา จากหลักฐานมีการพบเครื่องหินที่มีตัวขวานยาวใหญ่ (บางคนเรียกว่าระนาดหิน) ที่อำเภอท่าศาลา ในยุคโลหะได้พบหลักฐานทางโบราณคดี คือ กลองมโหระทึกสำริด ๒ ใบ ที่บ้านเกตุกาย ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง และที่คลองคุดด้วน อำเภอนาวัง

นอกจากนี้ ในบริเวณพื้นที่อำเภอสีชลปัจจุบัน ยังมีร่องรอยโบราณสถาน และโบราณวัตถุเกี่ยวเนื่องในศาสนาพราหมณ์ ซึ่งมีอายุเก่าแก่ที่สุดในนครศรีธรรมราช เช่น พระพุทธรูปสำริด ศิลปแบบอมราวดีของอินเดีย และเศียรพระพุทธรูปศิลปแบบคุปตะอินเดีย เป็นต้น จากหลักฐานเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ในช่วงนี้ นครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมมาจากอินเดียอย่างมากมาย ทั้งในด้านศาสนา ความเชื่อ อักษร ภาษา ประเพณี และการปกครอง จนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรม นครศรีธรรมราชมาถึงปัจจุบันนี้

พุทธศตวรรษที่ ๑๗-๑๙ เป็นช่วงที่นครศรีธรรมราชมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด ภายใต้การปกครองของราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองน่าจะ เนื่องมาจากการเป็นสถานีการค้าสำคัญของคาบสมุทรไทยเป็นจุดพักถ่าย ซื้อสินค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตกที่ดีที่สุดในเวลานั้น ประกอบกับบริเวณหาดทรายแก้วอันเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธองค์ความศรัทธาและความเลื่อมใสในบวรพุทธศาสนา จึงเป็นปัจจัยชักนำให้ผู้คนจากทุกสารทิศในภาคใต้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในนครศรีธรรมราชอย่างหนาแน่นในราว พ.ศ. ๑๗๐๐ เศษ ราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราชก็สามารถจัดการปกครองหัวเมืองรายรอบได้สำเร็จถึง ๑๒ เมือง เรียกว่า “เมืองสิบสองนักษัตร” คือ

๑. เมืองสาบบุรี	ตราหนู	๒. เมืองปัตตานี	ตราวัว
๓. เมืองกลันตัน	ตราเสือ	๔. เมืองปาหัง	ตรากระต่าย
๕. เมืองไทรบุรี	ตรางูใหญ่	๖. เมืองพัทลุง	ตรางูเล็ก
๗. เมืองตรัง	ตราม้า	๘. เมืองชุมพร	ตราแพะ
๙. เมืองปันทายสมอ (กระบี่)	ตราลิง	๑๐. เมืองสระอุเลา (สงขลา)	ตราไก่
๑๑. เมืองตะกั่วป่า กลาง	ตราหมา	๑๒. เมืองกระบี่	ตราหมู

จากหลักฐานตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช ตลอดจนวรรณกรรมเรื่องพระนิพนธ์ทุกสำนวน ต่างยืนยันให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความรุ่งเรืองไพศาลของนครศรีธรรมราช ในยุคดังกล่าวและสามารถควบคุมหัวเมืองอื่น ๆ ได้ทั่วถึงคาบสมุทร มีแสนยานุภาพเกรียงไกรถึงขนาดกรีธาทัพไปตีลังกาถึงสองครั้ง

เหนือสิ่งอื่นใดราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช ได้สถาปนาพระพุทธศาสนา ลัทธิลังกาวงศ์ ขึ้นอย่างมั่นคงในนครศรีธรรมราช มีการบูรณะพระเจดีย์เดิมให้เป็นทรงระฆังคว่ำอันเป็นศิลปะลังกา จนนครศรีธรรมราชกลายเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม เป็นเมืองแม่แห่งวัฒนธรรมที่ได้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไปยังหัวเมืองอื่น ๆ รวมทั้งสุโขทัยซึ่งในเวลานั้นเพิ่งเริ่มก่อตัวขึ้นเป็นราชธานีทางภาคเหนือตอนล่างใหม่ ๆ

ในช่วงแรกของการตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี คือ สมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้แต่งตั้งอุปราช (พัฒน์) บุตรเขยของพระเจ้านครศรีธรรมราช (หนู) ขึ้นเป็น **“เจ้าพระยานครศรีธรรมราช”** เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์) รับราชการมาจนถึงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ ๒ จึงได้กราบทูลลาออกจากตำแหน่งด้วยเห็นว่า ชราภาพมากแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระบริรักษ์ ภูเบศร ผู้ช่วยราชการเมืองนครศรีธรรมราชเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมากระทำความดีความชอบในราชการ จนได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพระยานครศรีธรรมราช คนทั่วไปรู้จักในนาม **“เจ้าพระยานครน้อย”**

เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ตามหลักฐานทางราชการ กล่าวว่า เป็นบุตรเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์) แต่คนทั่วไปทราบกันว่าเป็นโอรสพระเจ้ากรุงธนบุรี

เจ้าพระยานครศรีธรรมราชผู้นี้ มีความสามารถ ได้ปราบปรามหัวเมืองมลายู ได้ส่งบรรดาเป็นนักการทูตที่สำคัญคนหนึ่ง โดยเฉพาะการเจรจากับอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ ๒-๓ ได้ทำให้เมืองนครศรีธรรมราชมีอิทธิพลต่อหัวเมืองมลายูเป็นที่น่าสนใจยิ่งแยกราชอาณาจักรซึ่งกำลังแผ่อิทธิพลทางการค้าขายและการเมืองในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ยังเป็นผู้มีฝีมือในทางช่างหลายอย่าง เช่น ฝีมือในการต่อเรือจนได้รับสมญาว่าเป็น “นาวิสถาปนิก” และในสมัยรัชกาลที่ ๔ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ก็ได้ถวายพระแท่นถมตะทอง และพระราชนาถนอีกด้วย

ภายหลังที่เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ถึงแก่อสัญกรรม เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชคนถัดมาคือเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อยกลาง) ผู้บุตรไม่เข้มแข็งเท่าที่ควรเป็นเหตุให้หัวเมืองกระดังกระเดื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงแก้ไขจัดการปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ โดยให้มีการปกครองเป็นมณฑลนครศรีธรรมราชจึงเป็นมณฑลหนึ่งของประเทศไทย โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุโขมนัวินิต (ปั้นสุขุม) เป็นข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ในพ.ศ. ๒๔๓๔

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินด้านการปกครองหัวเมืองอีกครั้งหนึ่งในรัชกาลนี้ โปรดฯ ให้มีการแต่งตั้งตำแหน่งอุปราชปักษ์ใต้ขึ้น เพื่อปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ทั้งหมดในการนี้ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรี ราเมศวร์ ดำรงตำแหน่งอุปราชปักษ์ใต้

จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จึงได้ยุบมณฑลนครศรีธรรมราชลงเป็นจังหวัดหนึ่งของราชอาณาจักรไทย และดำรงฐานะดังกล่าวเรื่อยมาจนปัจจุบัน

ด้วยเหตุที่นครศรีธรรมราชมี ประวัติอันยาวนานมาก ก่อนกรุงสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็นราชธานีแรกของไทยมีความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์มาก่อนศิลปวัฒนธรรม เช่น ประติมากรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ช่างฝีมือพื้นบ้าน การละเล่น และ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจึงมีมาก ซึ่งชาวเมืองยังยึดถือปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน นครศรีธรรมราชจึงมีอารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติบ้านเมืองมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับประชากรจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			รวมทั้งจังหวัด/ อำเภอ	จำนวน บ้าน	จำนวนบ้าน ทั้งจังหวัด
	ชาย	หญิง	รวม			
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๖๘,๘๘๗	๗๘๓,๖๔๓	๑,๕๕๒,๕๓๐	๑,๕๕๒,๕๓๐		๕๔๑,๙๐๐
๑. อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช	๗๕,๗๑๗	๗๖,๙๓๑	๑๕๒,๖๔๘	๒๗๑,๑๒๖	๕๕,๓๗๒	๑๐๓,๘๙๘
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช	๕๐,๑๓๑	๕๕,๗๑๓	๑๐๕,๘๔๔		๔๔,๘๐๔	
เทศบาลตำบลท่าแพ	๒,๑๔๑	๒,๒๔๗	๔,๓๘๘		๑,๒๕๖	
เทศบาลตำบลปากนคร	๓,๑๘๓	๓,๑๔๒	๖,๓๒๕		๑,๘๗๗	
เทศบาลตำบลบางจาก	๙๑๓	๑,๐๐๘	๑,๙๒๑		๕๘๙	
๒. อำเภอพรหมคีรี	๑๓,๕๐๒	๑๓,๗๔๔	๒๗,๒๔๖	๓๗,๔๖๑	๘,๓๐๐	๑๑,๗๔๐
เทศบาลตำบลทอนหงส์	๑,๖๗๓	๑,๖๗๔	๓,๓๔๗		๙๖๐	
เทศบาลตำบลพรหมโลก	๓,๔๐๑	๓,๔๖๗	๖,๘๖๘		๒,๔๘๐	
๓. อำเภอลานสกา	๑๙,๐๙๒	๑๙,๙๑๑	๓๘,๐๐๓	๔๐,๘๗๕	๑๓,๕๓๗	๑๔,๔๗๓
เทศบาลตำบลลานสกา	๙๒๑	๙๕๑	๑,๘๗๒		๙๓๖	
๔. อำเภอฉวาง	๒๖,๖๓๑	๒๘,๑๔๑	๕๔,๗๗๒	๖๗,๔๒๕	๑๘,๒๕๒	๒๔,๕๙๗
เทศบาลตำบลฉวาง	๑,๓๓๐	๑,๓๒๖	๒,๖๕๖		๑,๒๖๐	
เทศบาลตำบลไม้เรียง	๑,๒๓๘	๑,๒๗๖	๒,๕๑๔		๑,๒๑๙	
เทศบาลตำบลจันดี	๓,๕๘๙	๓,๘๙๔	๗,๔๘๓		๓,๘๖๖	
๕. อำเภอพิปูน	๘,๙๖๖	๙,๓๐๕	๑๘,๒๗๑	๒๙,๒๖๙	๖,๘๐๑	๑๑,๑๒๘
เทศบาลตำบลพิปูน	๑,๓๕๙	๑,๔๔๙	๒,๘๐๘		๑,๐๘๑	
เทศบาลตำบลเขาพระ	๔,๐๖๙	๔,๑๒๑	๘,๑๙๐		๓,๒๔๖	
๖. อำเภอเชียรใหญ่	๒๐,๘๘๕	๒๐,๗๕๔	๔๑,๖๓๙	๔๓,๕๐๐	๑๓,๔๕๓	๑๔,๑๖๐
เทศบาลตำบลเชียรใหญ่	๙๓๕	๙๒๖	๑,๘๖๑		๗๐๗	
๗. อำเภอชะอวด	๔๑,๑๐๓	๔๑,๕๙๐	๘๒,๖๙๓	๘๖,๕๕๘	๒๗,๘๗๑	๒๙,๕๐๒
เทศบาลตำบลชะอวด	๑,๗๘๑	๒,๐๘๔	๓,๘๖๕		๑,๖๓๑	
๘. อำเภอท่าศาลา	๕๔,๑๓๙	๕๕,๓๙๐	๑๐๙,๕๒๙	๑๑๒,๕๖๕	๓๒,๔๑๐	๓๔,๐๖๗
เทศบาลตำบลท่าศาลา	๑,๔๓๒	๑,๖๐๔	๓,๐๓๖		๑,๖๕๗	
๙. อำเภอทุ่งสง	๕๘,๕๙๙	๕๖,๘๕๑	๑๑๕,๔๕๐	๑๕๙,๙๒๔	๔๓,๙๔๖	๖๐,๖๔๖
เทศบาลตำบลที่วัง	๖,๙๘๒	๖,๘๘๗	๑๓,๘๖๙		๕,๘๒๒	
เทศบาลเมืองทุ่งสง	๑๔,๒๑๖	๑๖,๓๘๙	๓๐,๖๐๕		๑๐,๘๗๘	
๑๐. อำเภอนาบอน	๑๒,๐๗๗	๑๒,๒๘๗	๒๔,๓๖๔	๒๗,๐๗๗	๘,๐๐๗	๙,๐๙๕
เทศบาลตำบลนาบอน	๑,๓๓๘	๑,๓๗๕	๒,๗๑๓		๑,๐๘๘	
๑๑. อำเภอทุ่งใหญ่	๓๔,๓๕๙	๓๔,๖๑๕	๖๘,๙๗๔	๗๓,๙๙๔	๒๒,๗๘๑	๒๕,๗๑๑
เทศบาลตำบลท่ายาง	๒,๔๕๑	๒,๕๖๙	๕,๐๒๐		๒,๙๓๐	
๑๒. อำเภอปากพนัง	๔๐,๓๐๖	๓๙,๔๔๒	๗๙,๗๔๘	๙๙,๙๖๙	๒๔,๒๘๑	๓๑,๘๔๕
เทศบาลตำบลปากพนัง	๑๐,๐๑๖	๑๐,๒๐๕	๒๐,๒๒๑		๗,๕๖๔	

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			รวมทั้งจังหวัด/ อำเภอ	จำนวน บ้าน	จำนวนบ้าน ทั้งจังหวัด
	ชาย	หญิง	รวม			
๑๓. อำเภอร่อนพิบูลย์	๓๐,๔๐๐	๓๐,๔๕๗	๖๐,๘๕๗	๘๑,๙๗๖	๑๘,๔๓๖	๒๕,๔๗๑
เทศบาลตำบร่อนพิบูลย์	๓,๘๓๗	๔,๑๙๖	๘,๐๓๓		๓,๐๕๖	
เทศบาลตำบลหินตก	๔,๓๑๗	๔,๒๙๖	๘,๖๑๓		๒,๗๓๑	
เทศบาลเขาชุมทอง	๒,๑๗๑	๒,๓๐๒	๔,๔๗๓		๑,๒๔๘	
๑๔. อำเภอสิชล	๔๐,๓๗๙	๔๐,๘๓๘	๘๑,๒๑๗	๘๘,๒๘๓	๒๖,๓๙๖	๒๙,๘๖๕
เทศบาลตำบลสิชล	๓,๔๔๑	๓,๖๒๕	๗,๐๖๖		๓,๔๖๙	
๑๕. อำเภอขนอม	๑๐,๑๐๕	๑๐,๑๘๗	๒๐,๒๙๒	๓๐,๒๓๔	๘,๕๕๑	๑๓,๙๑๕
เทศบาลตำบลท้องเนียน	๒,๗๖๒	๒,๗๘๘	๕,๕๕๐		๓,๐๔๒	
เทศบาลตำบลขนอม	๒,๑๓๙	๒,๒๔๓	๔,๓๘๒		๒,๒๘๒	
๑๖. อำเภอหัวไทร	๒๗,๖๕๖	๒๗,๖๑๗	๕๕,๒๗๓	๖๖,๖๗๙	๑๙,๓๘๐	๒๓,๐๘๓
เทศบาลตำบลเกาะเพชร	๓,๕๑๐	๓,๔๑๑	๖,๙๒๑		๑,๙๙๑	
เทศบาลตำบลหัวไทร	๒,๑๙๕	๒,๒๙๐	๔,๔๘๕		๑,๗๑๒	
๑๗. อำเภอบางขัน	๒๓,๖๕๖	๒๓,๐๙๖	๔๖,๗๕๒	๔๖,๗๕๒	๑๕,๖๕๓	๑๕,๖๕๓
๑๘. อำเภอฉ่ำพรรณรา	๙,๕๗๕	๙,๖๐๓	๑๙,๑๗๘	๑๙,๑๗๘	๖,๙๖๑	๖,๙๖๑
๑๙. อำเภอจุฬาภรณ์	๑๕,๕๑๕	๑๕,๙๖๖	๓๑,๔๘๑	๓๑,๔๘๑	๙,๙๓๔	๙,๙๓๔
๒๐. อำเภอพระพรหม	๒๑,๕๐๗	๒๑,๘๘๔	๔๓,๓๙๑	๔๓,๓๙๑	๑๔,๗๖๗	๑๔,๗๖๗
๒๑. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๑๑,๓๙๓	๑๑,๔๘๕	๒๒,๘๗๘	๓๑,๕๔๙	๗,๔๓๕	๑๐,๐๗๒
เทศบาลตำบลทางพูน	๔,๔๓๕	๔,๒๓๖	๘,๖๗๑		๒,๖๓๗	
๒๒. อำเภอนบพิตำ	๑๖,๖๑๓	๑๖,๕๗๐	๓๓,๑๘๓	๓๓,๑๘๓	๑๐,๙๔๖	๑๐,๙๔๖
๒๓. อำเภอช้างกลาง	๑๔,๘๐๖	๑๕,๒๗๕	๓๐,๐๘๑	๓๐,๐๘๑	๑๐,๓๗๑	๑๐,๓๗๑

แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๑. การกำหนดตำแหน่งและทิศทางการพัฒนาจังหวัด

จากกรอบนโยบายและศักยภาพ โอกาส ข้อจำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราชจึงกำหนดตำแหน่งและทิศทางการพัฒนาจังหวัด โดยกำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดนครศรีธรรมราชว่า “นครแห่งอารยธรรม น่าอยู่ น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน”

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

(๑) วิสัยทัศน์ (Vision) “นครแห่งอารยธรรม น่าอยู่น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน” โดยมีคำนิยามวิสัยทัศน์ ดังนี้

คำนิยามวิสัยทัศน์

คำจากวิสัยทัศน์	หมายถึง
นครแห่งอารยธรรม	นครศรีธรรมราชเมืองที่มีความหลากหลายทางศาสนา พลเมืองอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร มีแหล่งบ่มเพาะบุคคลด้วยด้วยสถาบันการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ และมีประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดอย่างยาวนาน
น่าอยู่น่าเที่ยว	เมืองที่ปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติภัย ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และส่งเสริมสุขภาพอนามัย อาหารปลอดภัย เมืองสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมืองพลังงานสะอาด การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สาธารณูปโภค ระบบคมนาคมเพิ่มศักยภาพระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงโครงข่ายถนนให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ปลูกฝังความเป็นเจ้าบ้านที่ดี และเป็นคนมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี เป็นเมืองน่าเที่ยว
การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน	นครแห่งการผลิตทางการเกษตรที่มีความสมดุลของระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อม มุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย มีมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และนำนวัตกรรม เทคโนโลยีอันทันสมัยมาประยุกต์ใช้ ส่งผลให้เกษตรกร ประชาชน ชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความผาสุก และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในเรื่อง ดิน น้ำ และระบบชลประทาน รวมทั้งการจัดสรรที่ดินทำกิน การจัดการด้านการส่งเสริมการผลิตพืช สัตว์ ประมง การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer การพัฒนาองค์กรเกษตรกร ให้เข้มแข็งการบริหารจัดการฟาร์มสู่ Smart Farm การวางแผนการผลิต การพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร ที่มีความยั่งยืนและเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสร้างผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านการเกษตรคู่ขนานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนา พร้อมทั้ง สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/เชิงนิเวศน์ สนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสู่การพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืนของจังหวัด โดยคำนึงถึงความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนทางด้านสังคมของจังหวัด

(๒) จุดยืนการพัฒนาของจังหวัด (Positioning)

จากข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด และกำหนดทิศทางการพัฒนายุทธศาสตร์ในภาพรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดจุดยืนการพัฒนาของจังหวัด ๓ ประเด็น ดังนี้

- ๑. เมืองสืบสานศิลปวัฒนธรรม สงบสุข น่าเที่ยว
- ๒. เมืองเกษตรนวัตกรรม และอุตสาหกรรมสีเขียว
- ๓. ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง และกระจายสินค้าของภาคใต้

(๓) เป้าประสงค์รวม (วัตถุประสงค์) (Objective)

- ๑. เพิ่มรายได้จากการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว โดยควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานคุณภาพ
- ๒. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- ๓. ประชาชนยึดหลักธรรมะในการดำเนินชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ๔. ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง

(๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

- ๑. บริหารจัดการเกษตรและอุตสาหกรรมสู่มาตรฐานครบวงจร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๒. พัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมะ ธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม
- ๓. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ๔. พัฒนาคมน ชุมชน และสังคมให้น่าอยู่ เข้มแข็ง มั่นคงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าหมายรวม ๔ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี			
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๑. เพิ่มรายได้จากการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว โดยควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานคุณภาพ	๑.๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ภาคเกษตร เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑ ต่อปี	๓๔,๕๘๗ ล้านบาท	๓๔,๙๓๕ ล้านบาท	๑	๑	๑	๑
	๑.๒ รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕ ต่อปี	๘,๗๒๔.๔๙ ล้านบาท	๑๐,๓๙๗.๖๒ ล้านบาท (๑๑.๔๔%)	๑๑,๙๕๗.๒๖ ล้านบาท	๑๓,๗๐๒.๒๑ ล้านบาท	๑๕,๗๕๘.๑๔ ล้านบาท	๑๘,๑๒๑.๘๖ ล้านบาท
	๑.๓ ร้อยละ ๘๐ ของฟาร์ม/แปลงที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP)			๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
๒. ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน	๒.๑ ร้อยละของพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น					๐.๑	๐.๑
	๒.๒ ร้อยละของขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์					๓๐	๓๐
	๒.๓ ร้อยละของการใช้พลังงานลดลง (ร้อยละ ๓ ต่อปี)			๓	๓	๓	๓

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าหมายรวม ๔ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี			
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๓. ประชาชนยึดหลัก ธรรมะในการดำรงชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	๓.๑ ดัชนีวัดคุณภาพชีวิต และความสุขมวลรวมของ ประชาชนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๕	N/A	N/A	๖๐	๖๕	๗๐	๗๕
๔. ศิลปวัฒนธรรม และ ประเพณีมีการสืบสาน อย่างต่อเนื่อง	๔.๑ ระดับความสำเร็จของการ ดำเนินงาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีสืบสานอย่าง ต่อเนื่อง	N/A	N/A				* ระดับ ๕

* พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ปลูกฝังให้ประชาชน รักศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น โดยเน้นกิจกรรมการสืบสาน สืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของทุก องค์กรอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วม

ระดับคะแนน ๑ จัดประชุมเพื่อรวบรวมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กำหนด เป็นแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของตัวชี้วัดผลสำเร็จต่างๆ

ระดับคะแนน ๒ ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีได้ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐

ระดับคะแนน ๓ มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม/โครงการจากหน่วยงานที่ดำเนินการได้ ครบถ้วน

ระดับคะแนน ๔ สรุปประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของแผนปฏิบัติการฯ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่าง ชัดเจน พร้อมอภิปรายผล และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในภาพรวม

ระดับคะแนน ๕ จัดประชุมสัมมนาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถ กำหนดแนวทางการสร้างความยั่งยืนด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อเสนอผู้บริหาร กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดต่อไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑

บริหารจัดการเกษตรและอุตสาหกรรมสู่มาตรฐานครบวงจร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑.๑ รายได้เพิ่มจากการผลิตทางการเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวเกษตร
- ๑.๒ นครศรีธรรมราชเป็นเมืองเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรนวัตกรรม และเกษตรอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม ๔ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี			
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๒.๑ รายได้เพิ่มจากการผลิตทางการเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวเกษตร	๒.๑.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ ต่อปี	๓๔,๕๘๗ ล้านบาท	๓๔,๙๓๕ ล้านบาท	๑	๑	๑	๑
๒.๒ ระบบการผลิตที่ได้รับรองมาตรฐาน	๒.๒.๑ ร้อยละ ๘๐ ของฟาร์ม/แปลงที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP)			๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
๒.๓ เป็นเมืองเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรนวัตกรรม และเกษตรอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	๒.๓.๑ ร้อยละ ๕ ของสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว						๕

๓. กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาสินค้าและบริการทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน ตอบสนองความต้องการในตลาดสากล (Global Marketing)
- ๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานด้านการผลิต (น้ำ ที่ดิน พันธุ์ ปุ๋ย) ที่พอเพียง
- ๓.๓ พัฒนาระบบการผลิต การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นเกษตรอุตสาหกรรมแบบครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรชุมชน กลุ่มเกษตรกร พ่อค้าในการผลิต การตลาด และการกระจายสินค้าทางการเกษตร
- ๓.๕ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ รองรับการเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและกระจายสินค้าทางการเกษตร
- ๓.๖ ส่งเสริมสถานประกอบการให้ได้การรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม นวัตกรรมสีเขียว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒
พัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์

๑.๑ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๔ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี			
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๒.๑ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	๒.๑.๑ ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕

๓. กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน
- ๓.๒ พัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย เสริมสร้างโอกาสและศักยภาพการแข่งขัน ในตลาดการท่องเที่ยว
- ๓.๓ พัฒนาระบบการบริหารจัดการการและสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก ภายใต้ชื่อ “นครแห่งธรรม”
- ๓.๔ พัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพการให้บริการ ของบุคลากรท่องเที่ยว ที่ได้มาตรฐาน เกิดความประทับใจแก่ผู้มาเยือน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓

บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑.๑ ทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ สิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างยั่งยืน
- ๑.๒ การจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างประหยัด

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๔ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี			
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๒.๑ ทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ สิ่งแวดล้อมได้รับการ จัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างยั่งยืน	๒.๑.๑ ร้อยละของพื้นที่ สีเขียวเพิ่มขึ้น					๐.๑	๐.๑
	๒.๑.๒ ร้อยละของขยะมูล ฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์					๓๐	๓๐
	๒.๑.๓ จำนวนขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับ การพัฒนาศักยภาพในการ จัดการภัยพิบัติ	๒๐	๒๕	๒๙	๓๒	๓๘	๔๐
๒.๒ การจัดการพลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพและ ใช้อย่างประหยัด	๒.๒.๑ ร้อยละของการใช้ พลังงานลดลง (ร้อยละ ๓ ต่อปี)			๓	๓	๓	๓
	๒.๒.๒ การใช้พลังงาน ทดแทนเพิ่มขึ้น (๖๐ toe)			๖๐	๖๐	๖๐	๖๐

๓. กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ และสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
- ๓.๒ อนุรักษ์ ป้องกัน ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัด
- ๓.๓ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติ การบริหารจัดการน้ำ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓.๔ ส่งเสริม สนับสนุน และรณรงค์ให้มีการใช้พลังงานทดแทน และการประหยัดพลังงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔
พัฒนาคน ชุมชน และสังคมให้น่าอยู่ เข้มแข็ง มั่นคงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑.๑ ประชาชนได้รับสวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุข
- ๑.๒ ประชาชนได้รับความมั่นคงปลอดภัย เป็นธรรม
- ๑.๓ การศึกษามีคุณภาพ ทัดเทียมกับค่ามาตรฐานการศึกษา
- ๑.๔ ชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๔ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน		เป้าหมายรายปี			
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๒.๑ ประชาชนได้รับสวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุข	๒.๑.๑ ร้อยละของประชาชนที่ได้รับสวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุข	๘๐	๘๐	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕
๒.๒ ประชาชนได้รับความมั่นคงปลอดภัย เป็นธรรม	๒.๒.๑ ร้อยละของประชาชนได้รับความมั่นคงปลอดภัย เป็นธรรม	๘๐	๘๐	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕
๒.๓ การศึกษามีคุณภาพ ทัดเทียมกับค่ามาตรฐานการศึกษา	๒.๓.๑ ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ม.๓	N/A	N/A	๔๐	๔๕	๕๐	๕๕
	๒.๓.๒ ปีการศึกษาเฉลี่ยของนักเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานประเทศ	N/A	N/A	๙.๑	๙.๔	๙.๕	๙.๖
	๒.๔.๑ ร้อยละของชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐	๕๕

๓. กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาคุนภาพการให้บริการทางสังคม และการเข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานของประชาชนอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๓.๒ ส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าและมีความสุข
- ๓.๓ สร้างความปรองดองสมานฉันท์ เสริมความมั่นคง ปลอดภัย เป็นธรรมแก่ประชาชน ชุมชน สังคม เป็น “นครที่น่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง”
- ๓.๔ ยกกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ได้มาตรฐาน ให้เป็น “นครแห่งการเรียนรู้”
- ๓.๕ เสริมสร้างเศรษฐกิจ